

5. Peraltski markiz

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

30. Okt. 2023

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Ustanoviteljeva korespondenca s pomembnimi političnimi osebnostmi ni zelo obsežna. Do Francisca Franca je vselej ohranjal spoštljivo distanco in v svojih stikih s Juanom de Borbónom, glavo španske kraljeve družine, je zavzel držo vljudne in prijazne politične nepristranosti.^[1] V

pismu *don Juanu* z dne 21. novembra 1966 je prvičkrat opustil protokolarni slog ter ga nagovoril odkrito, z zaupnostjo in spoštovanjem:

Gospod,

pravkar sem prebral vaše ljubeznivo pismo z dne 15. tega meseca, ki me je silno razveselilo. Kako bi bil vesel srečanja z vašim veličanstvom, da bi z vami v miru pokramljal! Imate morda v načrtu priti v Rim?

Veste, da vsak dan molim za svojega vzvišenega kralja in za vso kraljevo družino. S tem zgolj osebno sledim idealom lojalnosti, katerih sem se naučil od svojega očeta, ki n. p. v m.

Toda moja služba – tega nikdar ne pozabim – ni politično udejstvovanje, marveč to, da branim zakonito krščansko svobodo v časnih izbirah, ki jo morajo imeti vsi ljudje, vsak posameznik. Dobro vem, da je vaše veličanstvo enakega mišljenja: ni

dovolj zmagati, treba je ljudi
prepričati z dejanji in z naukom.

Slovesnosti v Londonu so potekale
zelo dobro: kraljica je bila očarana in
očarljiva.^[2]

Dovolite, gospod, da vas mimo
protokola tesno objamem. Pozdravlja
vas vaš vdani, cap. in Domino

Josemescrivá de B.^[3]

Vez naklonjenosti med
ustanoviteljem in *don* Juanom je
koreninila v lojalnosti, ki jo je njegov
oče, José Escrivá, vedno izkazoval
španski kroni. Že v ranem otroštvu je
Jožefmarija doma slišal
pripovedovati zgodbe o rodbini
svojih staršev. Njihovo slovito
pokolenje, ljubezen do kralja in
visoki domoljubni ideali so pognali
korenine v nežni Jožefmarijevi duši,
ko je bil še otrok. Od tistih srečnih
spominov na prednike se je v njem
ohranila vdanost očetu in zvestoba

vrednotam, s katerimi se je napajal ob domačem ognjišču. Naklonjenost, ki jo je zasebno izkazoval *don* Juanu, torej ni plod političnega mišljenja ali osebnih interesov. Bolj kot to gre za nekaj, kar je povezano z družinskimi tradicijami, ter za željo, da bi v svoji notranjosti počastil spomin na gospoda Joséja.^[4]—

Kakor izgubljena med ustanoviteljevo korespondenco je ohranjena še ena zgodba o sinovski vdanosti, v kateri ob spominih zadrhti njegovo srce. Najdemo jo v nekem pismu, napisanem njegovemu bratu Santiagu 20. marca 1964, na cvetni petek, ko se Cerkev spominja trpljenja Žalostne Matere Božje. Takole pravi:

V veselje mi je pisati danes, na praznik naše matere, ki n. p. v m., saj so ti moji otroci želeli, da se v naših hišah po vsem svetu še naprej obhaja babičin god, in s pobožnostjo do sv.

Marije ter z ljubeznijo do mame so pri Svetem sedežu dosegli, da za nas ta praznik ni ukinjen. Ne morete si predstavljati, kako se ob tem veselim. Prosíte zame, da bi bil vedno dober, zvest in vesel.^[5]

Gospa Dolores, *babica*, je tako kot *teta* Carmen postala del zgodovine Opus Dei zaradi svojih zaslug in požrtvovalnosti. Ljubezen prvih članov Dela do družine Escrivá je bolj kot iz plemenite in spontane naklonjenosti izviralo iz nadnaravne hvaležnosti. V vzdušje domačega ognjišča *starih staršev* je bil ustanovitelj postavljen po božji previdnosti. Tam je izvirala njegova pripravljenost, da se izroči Bogu. Zgodba te družine vse do 20. junija 1957, ko Carmen Escrivá de Balaguer umre v Rimu, je bila že podrobno popisana. Za mlajšega brata Santiaga je ta smrt pomenila še eno osirotelost in v tistem težkem trenutku ga je ustanovitelj povabil, naj se preseli in

nekaj časa preživi med člani Opus Dei, da bi mu bilo lažje prenašati samoto. A kmalu so se dogodki odvili povsem drugače.

Meseca septembra tistega leta 1957 je že bil določen dan za slovesno snubitev gospodične Glorie García-Herrero, ki so jo po domače klicali Yoya.^[6] Jožefmarija je 21. januarja 1958 odpotoval iz Rima, da bi po običaju kot glava družine v imenu svojega brata zaprosil Yoyo za roko.^[7] Poroka je bila 7. aprila. Na poročnem obredu Jožefmarija ni bil navzoč. Nič čudnega. To žrtev je želel izročiti Gospodu. Takšno je bilo njegovo pravilo. Tudi množičnih slovesnosti se ni udeleževal in na novih mašah njegovih sinov duhovnikov ga ni bilo.

Mladoporočenca sta se nastanila v Rimu. Tam je Santiago delal do leta 1961, ko se je vrnil v Španijo in se za stalno preselil v Madrid. Bog je

zakonca blagoslovil z obilnim naraščajem. Devet otrok sta imela. Ustanovitelj je spremljal rojstva in krste, njihov telesni in duhovni razvoj. Tiste, ki jih ni uspel v živo videti v Rimu, je poznal vsaj iz fotografij. Starši so malčke vzgajali v krščanskem nauku in vselej so skušali najti priložnost, ko bi bil navzoč Jožefmarija, da bi jim njihov stric mogel podeliti prvo sveto obhajilo.^[8] Nikdar ni pozabil svoji svakinji Yoyi in bratu Santiagu čestitati ob obletnicah ali družinskih praznikih. Tudi otroci so svojemu stricu napisali kakšno pismo, mu pripovedovali o svojih pustolovščinah, prijateljih in darilih, ki so jih dobili za svete tri kralje ... In stric jim je poleg običajnih pisem kdaj pa kdaj pisal tudi osebno, zlasti če je šlo za kakšno »resno« stvar:

Rim, 29. 3. '68

Draga Maria José! Ker danes odgovarjam na pomembna pisma, bom odgovoril tudi na tvoje. Kakšno ogromno torto si mi narisala ob najinem godu! Škoda, da je ni bilo mogoče pojesti. Prihodnjič bo okusnejša, tudi če ne bo tako velika. Zelo si želim srečanja s tabo. Takrat mi boš lahko povedala, koliko moliš, kako se učiš, katere simpatične prijateljice imaš ... in še marsikaj.

Pošilja ti objem in te blagoslavlja tvoj stric

Jožef Marija.^[9]

Vsak dan je to družino, starše in nečake, priporočal Bogu pri sveti maši, skupaj s sorodniki vseh njegovih sinov in hčera v Opus Dei, skupaj z dobrotniki Dela in tudi tistimi, ki to niso hoteli biti. V veliko veselje bi mu bilo, če bi se lahko ob kakšni priložnosti srečal z vsemi svojimi nečaki, je nekoč zapisal.^[10] Toda nikoli mu ni prišlo na misel, da

bi šel na posebno potovanje zato, da bi jih obiskal; imel je še mnogo drugih otrok, ki so bili razkropljeni po svetu in ki jih nikdar ni mogel obiskati.

O rojstvu njegovega brata Santiaga v Logroñu vemo, da je bila ta razširitev družine sad vere, ki jo je Jožefmarija pokazal v deški dobi, ko je svojemu očetu povedal, da hoče postati duhovnik. In ob truplu gospoda Joséja je v navzočnosti matere, sestre ter malega Santiaga obljubil, da ne bo nikoli zapustil družine in da bo zanje skrbel kakor oče. Mar ni občudovanja vredno, da je bila tudi štirideset let pozneje ta obveznost živo navzoča v Jožefmarijevem spominu? Tik pred odhodom iz Rima je 15. julija 1968 pisal Yoyi in Santiagu:

Želim vam, da srečno preživite poletje v Gospodovem miru, ter obilo veselja ob prazniku apostola Jakoba.

Tako bom prosil in že sedaj dnevno
prosim pri sveti maši.^[11]

Nato bratu Santiagu priporoči, naj si
poišče dobrega zdravnika, ki bi mu
pomagal s shujševalno kuro.^[12] Zares
pomembno sporočilo pa je v
naslednjem odstavku, v katerem mu
uide zadržana tožba:

Ne prikrivam ti, da mi povzročaš
trpljenje, tudi zato ker mi nikdar ne
pišeš; niti sedaj, ko bi mi tako zelo
pomagalo, v trenutku, ko – zaradi teh
malčkov – izpolnjujem dolžnost, ki
mi prinaša nemajhne sitnosti.^[13]

Branje teh vrstic vzbuja vtis, da je v
ozadju slišati žalostno novico. Kakor
da bi ustanovitelj pričakoval, da bo
zdaj zdaj na njegova ramena padlo
strašansko breme. Nekaj dni predtem
je Stalna komisija Državnega sveta
podala pravno mnenje o prošnji, ki jo
je pred meseci ob soglasju svojega
brata vložil Jožefmarija Escrivá de
Balaguer. Nato je 12. julija zadevo

obravnaval Ministrski svet. Na predlog pravosodnega ministra je državni voditelj 24. julija podpisal odlok, ki dobesedno pravi:

»Ugodi se prošnji, ki jo je vložil g. José María Escrivá de Balaguer y Albás, skladno z določbami zakona [...]. V njegovo korist in brez oškodovanja tretjih oseb s predpravicami se rehabilitira naziv *peraltski markiz* zanj in za njegove zakonite naslednike, ob vnaprejšnjem plačilu posebne dajatve in izpolnitvi preostalih zahtev.«^[14]

Kot običajno je Escrivá državnemu voditelju poslal zahvalno pismo, v katerem pa kričeče izstopajo nekatere podrobnosti. Zakaj v njem (razen s šifro omenjenega odloka) ni niti najmanjšega namiga na zadevo, za katero gre? Preseneča pa tudi to, da prejemnik te »koristi« tako prizadevno pojasnjuje, da je ***bolj kot***

uveljavljanje pravice s tem izpolnil
nadvse trpko dolžnost. Pismo se
glasi:

Rim, 3. avgust 1968

Ekscelenca!

Z velikim veseljem se vam
zahvaljujem za dobroto, ki ste jo moji
rodbini izkazali s podpisom odloka
1851/1968 z dne 24. julija.

Menim, da moram vaši ekscelenci
tudi povedati, da sem bolj kot
uveljavljanje pravice izpolnil
dolžnost, ki je bila zame nadvse
trpka in ki jo je ublažilo plemenito
razumevanje vaše ekscelence.

Z odličnim spoštovanjem, in Domino

Josemescrivá de B.[15]

* * *

Kmalu po koncu državljanske vojne
je bil v cerkvenih krogih in med

študenti že razširjen glas o Jožefmarijevi svetosti. Za njegove duhovne otroke pa je bil nekaj več: sveti ustanovitelj, čigar apostolat se bo širil v teku zgodovine ter napolnil svet. Sledilcev tega svetega duhovnika je bilo takrat malo, toda popolnoma so se zavedali veličine podviga, ki jih je čakal. Zares so bili šele na začetku, ampak tisti, ki so živeli ob ustanovitelju pred vojno, so se čutili odgovorne, da ohranijo in poznejšim rodovom predajo njegov nauk, pričevanje o ustanovnih milostih (tistih, za katere so vedeli in ki še zdaleč niso bile vse) ter dokumente in zapise, ki so spadali k življenjepisnim podatkom. V vsem tem gradivu je bilo mogoče najti anekdote o domačem ognjišču in sorodnikih ter poročila, povezana z očetovim prvim klicem, z njegovim duhovništvom in ustanovitvijo Opus Dei. Iz nevarnosti burnega vojnega časa je bil rešen znameniti kovček, prenapolnjen s papirji in spomini, ki

ga je ustanovitelj za nekaj let zaupal v hrambo babici.

Pozneje, ko je bil Álvaro del Portillo že generalni tajnik Opus Dei, so se počasi zbirali dokumenti, s katerimi naj bi bil nekoč dopolnjen ustanoviteljev življenjepis. Okrog leta 1962 so njegovi otroci iz nagiba sinovske vdanosti in z mislijo na bodoče generacije poskusili sestaviti rodovnik njegove družine.^[16]

Prečesali so župnijske arhive po deželi ter pridobili kopije rojstnih in poročnih listov. Nerazumljivo bi namreč bilo, če bi vedoč, kakšna je bila ustanoviteljeva zgodovinska veličina in kaj je pomenila njegova osebnost, njegovi sinovi opustili priložnost, da zberejo z njim povezane dokumente.^[17] Pri raziskovanju so naleteli na sorodstvene vezi z osebnostmi aragonskega plemstva po direktni liniji, na podlagi katerih je kazalo, da bi družini Escrivá de Balaguer

pripadala pravica do nekaterih plemiških nazivov.^[18]

Leta 1965 je Álvaro del Portillo odločil, naj se ta možnost razišče in naj se sestavi družinsko drevo, vendar pod pogojem, da se s tem Delu ne povzroči nikakršnih gmotnih stroškov.^[19] Potem ko je bilo drevo izdelano, je neki strokovnjak za rodoslovje Aragonskega kraljestva potrdil, da Jožefmariju dejansko pripadata dva naziva, in sicer: baronstvo sv. Filipa po obeh linijah ter naziv peraltski markiz (*Marqués de Peralta*) po materini liniji.^[20] Ko so ustanovitelju povedali, da mu pripada pravica do dveh plemiških nazivov in da je to potrdil priznan strokovnjak, ki ni povezan z Delom in ki na tem področju uživa velik ugled, je zavrnil možnost, da bi za kaj takega zaprosil, svojim sinovom pa strogo prepovedal, da bi se s to zadevo ukvarjali. Nihče si ni drznil vztrajati. Razlog je bil očiten. Namreč

kako naj bi v njegovem primeru geslo *Deo omnis gloria* šlo skupaj z bliščem plemiškega naziva? Naslov markiz bi bil videti kakor osebni okras, ki bi bil težko združljiv z načelom, po katerem se je ravnal že vse življenje: »skriti se in izginiti«. Konec koncev pa – kakšno korist naj bi od tega imel?

Osupljivo v tej zgodbi je to, da ni bil prav nič presenečen, ko so mu povedali o njegovi pravici do dveh plemiških nazivov. Bržkone mu je bilo to znano iz ustnega izročila, saj je vedel tudi za rodbinske vezi iz še bolj davnih časov, na primer za daljno sorodstvo s sv. Jožefom Calasanzom in s krivovercem Miguelom Servetom.

Trenutno je bilo raziskovanje te zadeve zaustavljeno, kajti Jožefmarija ni imel nikakršne želje zaprositi za priznanje naziva. A minilo je nekaj časa in njegovi sinovi

– med njimi Álvaro in Pedro Casciaro
– so se vrnili k vprašanju ter mu
stvar predstavili ne kot kaprico,
marveč kot dolžnost pravičnosti.^[21]
Rehabilitacija naziva bi z vidika
prenosa plemiškega naslova na
njegovega brata Santiaga lahko bila
način, da se oddolži za številne žrtve
in tudi za gmotno pomoč, ki so jo
Escrivájevi nudili Opus Dei. Na vesti
je imel dolg hvaležnosti, in če ga je
želel pravično poplačati, se ni mogel
sklicevati na svojo nenavezanost na
človeške časti. Ker pa je bil
prvorojenec, je samo on imel pravico,
da zahteva pridobitev naziva.^[22]

Imenovanja in odlikovanja, ki so mu
bila do takrat že podeljena, niso bila
sad ustanoviteljeve prošnje.^[23] To so
bila akademska priznanja ali naslovi,
ki jih je sprejel predvsem zato, da ne
bi povzročal neprijetnosti tistim, ki
so ga z vso ljubeznivostjo želeli
počastiti. V primeru rehabilitacije
plemiških nazivov pa je bilo drugače,

saj je moral za to osebno zaprositi on sam. To se mu je upiralo, kajti po svoji naravi ni bil prav nič navdušen nad privilegiji in izjemnimi naslovi.

Dejstvo je, da časti nikoli niso vplivale na njegovo vedenje in navade. Neredkokdaj ga je kak kardinal, škof ali predstavnik civilne oblasti nagovoril z »ekscelenca«. Jožefmarija je ceremoniozno pozdravljanje brez izjeme prekinili ter pojasnil: ***Recite mi gospod Jožefmarija, gospod Escrivá, oče, opustite pa, prosim, takšno naslavljanje, ki me prav nič ne zanima.***^[24]

Večkrat je bil ustanovitelj tik pred tem, da bi bil povzdignjen v škofa katere izmed španskih škofij. Ko so leta 1960 krožile utemeljene govorice o njegovem imenovanju, se je obrnil na kardinala Tardinija ter mu povedal, da si ne želi nobenega naziva ali funkcije, ne znotraj ne

zunaj Cerkve. ***Niti toledske mitre s kardinalskim škrlatom ne bi sprejel, pa čeprav bi mi jo vztrajno ponujali,*** je dobesedno dejal.^[25]

Nekatera priznanja, ki jih je prejel, so bila civilna odličja za socialni ali dobrodelni doprinos korporativnih dejavnosti Opus Dei. Pri tem ustanovitelj ni pripisoval nobene zasluge sebi, marveč božji milosti in delu svojih hčera in sinov. Zato je večkrat ponavljal italijanski pregovor: ***Il sangue del soldato fa grande il capitano*** [s krvjo vojakov je poveličan poveljnik].^[26]

Silno močan občutek sinovske dolžnosti je moral navdajati njegovo dušo, ko se je odločil ponovno preučiti to zadevo, ki je obetala skrajno neprijetne posledice. Brž ko bi pridobil plemiški naziv, bi njegovi nasprotniki stvar obesili na veliki zvon, pa ne z najboljšimi nameni, kot si lahko predstavljamo. Spet bi se

razvnele časopisne kampanje, ki še niso ugasnile, pa obrekovanja, govorice, kritike, zlobni jeziki in potvarjanja, saj je bilo vse to dokaj predvidljivo.

Ustanovitelj je stvar kot vedno pretehtal v molitvi. Nato se je pogovoril s svojima *kustosoma* in spodbudil še druge, naj molijo, da bi mu Gospod dal razsvetljenje. Potem je za nasvet prosil razumne ljudi: ugledne cerkvene dostojanstvenike, kardinale rimske kurije, krepostne prelate (to so bili kardinali Dell'Acqua, Antoniutti, Larraona, Marella ... ter španski škofje: kardinal José María Bueno Monreal, msgr. Casimiro Morcillo, msgr. Abilio del Campo, msgr. Enrique Delgado ...).^[27]_____

Odločilno je bilo mnenje kardinala Larraone, ki mu je sporočil, da zahtevati plemiški naziv ni bila zgolj pravica, marveč je bil kot

ustanovitelj Opus Dei tudi obvezan to storiti. Mar ni od nekdanj učil svoje sinove in hčere, naj izpolnjujejo svoje civilne dolžnosti in uveljavljajo vse državljanske pravice? Če se on kot ustanovitelj odreče pravici, ki so mu jo vsi enoglasno priznavali, kako bodo potem ravnali tisti, ki bodo prišli pozneje? Pred tem argumentom je ustanovitelj moral popustiti.^[28] Znašel se je, kot pravijo, med kladivom in nakovalom. Po eni strani je bil izpostavljen nerazumevanju spričo nekega dejanja, h kateremu je bil obvezan, ki pa bi ga ljudje opredelili kot plehkost in nečimrnost. Po drugi strani pa bi na ta način pred svojimi sinovi in hčerami z zgledom potrdil, kateri je pristni duh Opus Dei, ter s tem še enkrat pokazal, da gre pot posvečevanja skozi križ.

Z veliko muko se je lotil nečesa, kar je olupševalno označil kot **neljubo dolžnost**.^[29] V resnici je to bilo

junaško dejanje, stkano iz sinovske vdanosti, pravičnosti, ponižnosti in srčnosti. Častni naziv mu namreč ni bil prijeten niti ga ni nameraval uporabljati. Glede posledic pa – bi lahko sploh pričakoval kaj drugega kot sitnosti in nadloge? Osebnostno je prevzel vso odgovornost v tej zadevi, in da pri tem Delo ne bi bilo oškodovano, je svojim sinovom postavil pogoj, da stroški ne smejo bremeniti Opus Dei.^[30]

Uradni postopki so hitro stekli. Prošnja za priznanje naziva peraltski markiz je bila 15. januarja 1968 vložena na Ministrstvu za pravosodje. Deset dni pozneje je ustanovitelj, ki je vnaprej vedel, kaj ga bo zadelo, napisal vikarju v Španiji obsežno pojasnilno pismo:

Rim, 25. januar 1968

Dragi Florencio, naj mi Jezus obvaruje te otroke v Španiji.

V tem življenju mi je kljub moji šibkosti in bedi Gospod nemalokrat dal moč, da sem zmozel vedro izpolnjevati precej neprijetne dolžnosti.

Danes, potem ko sem stvar v miru premislil pred Bogom in se primerno posvetoval, začnem izpolnjevati eno takšnih dolžnosti, ki je meni neprijetna zgolj zaradi mojih osebnih okoliščin. Za kogarkoli drugega bi to nedvomno bilo nekaj všečnega.

Z višine svojih šestinšestdesetih let mi v spomin prihaja misel na moje starše, ki so morali toliko pretrpeti – to zanesljivo vem –, ker me je Gospod – res sem neuporaben – moral pripraviti kot orodje. In sedaj sem prepričan, da bo prvikrat, ko bom v zadevah tega sveta izvršil presladko zapoved dekaloga. Doslej – prosim za odpuščanje, ker vam nisem dal dobrega zgleda – mi je moja družina služila kot sredstvo za razvoj Dela; to

velja tudi za Carmen in na neki način za Santiaga.

V tem konkretnem primeru me je k mojemu ravnanju spodbudilo ne le to, kar se jasno kaže kot naša dobra pravica, ampak tudi možnost pomagati otrokom mojega brata.

Po drugi strani se pravilno držim duha Dela: biti enaki drugim. Na to me je prejšnji teden opozoril neki kardinal rimske kurije, rekoč: Glede na to, kar je v Opus Dei način življenja, je vaše ravnanje dosledno in smiselno.

Včeraj, ko sta govorila po telefonu, sem vam po Álvaru sporočil, da se ne oziram na komentarje – ki jih ne bi bilo, če bi šlo za kogarkoli drugega, za kakega drugega španskega državljanca – in vas rotim, da si zatisnete ušesa, če rečejo ali napišejo kaj neprijetnega, kar bo v vsakem primeru krivično.

Na vsak način pa, če se je mogoče temu razumnoizogniti, je bolje tako, čeprav je navsezadnje vseeno.

Razkril sem vam, kaj imam na vesti: zame je to razumljiva in nadnaravna obveznost.

Pošiljam vam tesen objem z zadovoljstvom nad tako obilnim delom za duše, ki ga vršite v tej naši predragi deželi.

Ima vas rad in vas blagoslavlja vaš oče

Mariano.^[31]

Ko je minilo z zakonom določeno trimesečno obdobje, ne da bi se zoper prošnjo za pridobitev naziva kdorkoli pritožil, je bila 26. aprila 1968 oddana ustrezna dokumentacija.^[32] V odloku z dne 24. julija je bil prosilcu priznan naziv peraltski markiz, odločba o

rehabilitaciji pa je datirana s 5. novembrom 1968.^[33]

Ustanoviteljeve slutnje so se kaj kmalu uresničile. Slišati je bilo kritike, vpitje, zgražanje. Ob vsem tem oče ni odprl ust in naziva sploh ni omenjal.^[34] Sčasoma se je hrup polegel. Jožefmarija je previdno počakal, da je minilo nekaj časa, nato pa je, kot se je odločil že na začetku, plemiški naziv prenesel na svojega brata.^[35]

Po tridesetih letih vladavine je Franco 22. julija 1969 skladno z Zakonom o nasledstvu iz leta 1947 poskrbel, da je bil v parlamentu za naslednika državnega voditelja kot kralj določen Juan Carlos de Borbón y Borbón. Oče je Juanu Carlosu de Borbónu napisal pismo, v katerem je še podkrepil, kar je leta 1966 pisal njegovemu očetu, Juanu de Borbónu. V pismu vztrajno poudarja, da Opus Dei nima nikakršne zveze s

strankarsko pripadnostjo in političnim delovanjem, obenem pa potrjuje, da vsak izmed njegovih članov glede časnih zadev uživa popolno svobodo:

Rim, 16. september 1969

Visokost,

ob tej priložnosti vam pišem, da bi izrazil svojo osebno vdanost dinastiji, kot so jo vedno, že od časov kraljevanja Filipa V., izkazovali moji predniki po očetovi in materini strani.

Tako vaš vzvišeni oče don Juan kot tudi vaša visokost mi že mnogo let izkazujeta prijateljstvo in stalno si prizadevam, da bi to naklonjenost tudi vračal. Istočasno pa sem pokazal na jasno in nedvomno dejstvo, da je Opus Dei združenje, ki ima izključno apostolske in duhovne cilje ter vsakogar od svojih članov pušča povsem svobodnega v vseh časnih

zadevah, kakor da Delu ne bi pripadal.

Zato sem prepričan, da ste povsem naravno sprejeli dejstvo, da so se v tem zadnjem času le nekateri redki člani Opus Dei v Španiji – pa ne kot člani Dela, ampak kot svobodni državljani – opredelili kot privrženci vaše visokosti. Preostali člani so bodisi neopredeljeni glede tega konkretnega političnega vprašanja bodisi imajo nasprotno stališče.

Sam sem to izvedel od zunaj, kajti znotraj Dela so časne zadeve nekaj nedotakljivega. Nemudoma sem pomislil, da s tem ob prvi priliki seznanim vašo visokost. In to je glavni razlog, da vam danes pišem, obenem pa vam z veseljem sporočam, da prosim Gospoda, naj vam pomaga in vas razsvetljuje, da bi si mogla vaša visokost zaslužiti svobodno naklonjenost vseh Špancev.

V veliki želji po srečanju z vami moli
za vašo kraljevo visokost, za princeso
Sofío in za infante

vam vdani, cap. in Domino

Josemescrivá de B.^[36]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

^[1] Med pismi iz šestdesetih let prim.
korespondenco s Franciscom
Francom Bahamondejem: Pisma
EF-641129-1, EF-660927-1 in
EF-680803-1. Korespondenca s
Juanom de Borbónom y
Battenbergom: Pisma EF-640105-1,
EF-661121-1, EF-670624-1,
EF-680201-1 in EF-680621-1.

^[2] To se nanaša na navzočnost
britanske kraljice matere na otvoritvi

študentskega doma Netherhall House v Londonu, ki je bila 1. novembra.

[3] Pismo Juanu de Borbónu y Battenbergu, EF-661121-1. Zelo znana, ker jo je večkrat povedal svojim otrokom, je anekdota, ki jo pripoveduje ena izmed prič na postopku o življenju in krepostih ustanovitelja Opus Dei: »Ob neki drugi priložnosti mi je povedal, da ga je obiskal vodja španske kraljeve družine in da mu je [ustanovitelj] v prijaznem in nasmejanem vzdušju dejal: ***Visokost, nekateri moji otroci so monarhisti, vendar imam tudi druge, ki pa so republikanci***« (Alfredo López Martínez, *Sum.* 5749).

[4] Ustanovitelj je pri svojem ravnanju vedno ostal zvest načelu, da je treba spoštovati vsakršno mnenje v političnih zadevah, ter se osebno ni spuščal v takšna vprašanja. V nekem izjemno obsežnem pismu Juanu de

Borbónu jasno spregovori o načelih, na katerih temelji njegova drža.

Ustanoviteljevo pismo (EF-711110-1) je odgovor na *don Juanovo* pismo z dne 6. 11. 1971. Naj navedemo nekaj pomenljivih odstavkov:

Sam za nič od tega nisem vedel, ker živim v drugačnem okolju in ker mi nihče ne govori o politiki, še najmanj pa o španski politiki. Zato je vse, kar mi o tem poveste, zame nekaj novega [...].

Tisto pismo je sestavljeno v skladu z mojim ravnanjem, da se ne vmešavam v časne zadeve, in sodi v okvir obzirnega, vendar jasnega izražanja vdanosti, ki jo dolgujem vašemu veličanstvu [...].

Nevtralnost ni moja drža. Zavračam takšno ravnanje – nevtralnost –, kajti v nadnaravnih zadevah je treba biti s Kristusom ali proti Kristusu: ni mogoče biti nevtralen. Glede zemeljskih stvari

*pa je moja dolžnost, da ne sodim
in da obilno razdajam ljubezen
vsem ljudem: to je nauk, ki ga
prenašam na svoje sinove in hčere
[...].*

*Nimamo nevtralnosti niti
človeškega taktiziranja: obzirno
spoštujemo legitimna mnenja
drugih o časnih stvareh in v čast
ter veselje mi je, da o tem že toliko
let nespremenljivo govorim
vašemu veličanstvu. In to čeprav
včasih ne manjka tistih, ki mi
osebno povzročajo trpljenje.
Namreč jaz se ne smem ozirati na
nič in ne morem biti enostranski
človek v zemeljskih rečeh, kajti le
na ta način lahko brez
razlikovanja nudim duhovno
oskrbo katerikoli duši [...].*

*Lahko ste prepričani, gospod, da
niti spletke enih niti neverjetna
obrekovanja in žalitve drugih ne
bodo spremenile trdnih*

duhovniških meril, ki so – po božji milosti – bila in vedno bodo vodilo mojega ravnanja.

[5] Pismo Santiago Escriváju de Balaguerju, EF-640320-1.

[6] Prim. Pismo Santiago Escriváju de Balaguerju, EF-571002-1.

[7] Prim. Pismo Joséju Sinuésu Urbioli, EF-571231-2; Á. del Portillo, *Sum.* 507.

[8] Prim. Pismo Santiago Escriváju de Balaguerju in Glorii García-Herrero Ruiz, EF-660617-2.

[9] Pismo Maríi José Escrivá de Balaguer García-Herrero, EF-680329-13.

[10] Prim. Pismo Santiago Escriváju de Balaguerju in Glorii García-Herrero Ruiz, EF-631200-3.

[11] Pismo Santiago Escriváju de Balaguerju in Glorii García-Herrero Ruiz, EF-680715-2.

^[12] Prim. *prav tam*.

^[13] *Prav tam*.

^[14] V uradnem listu (*Boletín Oficial del Estado*, št. 186, 3. 8. 1968, str. 11539) je objavljen odlok 1851/1968 z dne 24. 7. 1968, »s katerim se, brez oškodovanja tretjih oseb s predpraviciami, rehabilitira naziv *peraltski markiz* v korist g. Joséja Maríe Escrivája de Balaguerja y Albása«.

^[15] Pismo Franciscu Francu Bahamondeju, EF-680803-1. Franco je bil nedvomno seznanjen s potekom rehabilitacije plemiškega naziva, tako da zadeva v pismu ni posebej omenjena; je pa izpostavljena ***dobrota, ki ste jo izkazali moji rodbini*** (družini Escrivá de Balaguer) ter ***plemenito razumevanje***.

^[16] Prim. Florencio Sánchez Bella, *Sum.* 7489.

^[17] Prim. Javier Echevarría, *Sum.* 2043. Msgr. Echevarría pripominja, da je oče pri klepetih, kadar je beseda nanesla na slavne ali plemiške rodbine, ki so bile v sorodu z družino Escrivá ali Blanc, vsakršen namig na vzvišenost nemudoma preusmeril drugam s kakšnim duhovitim komentarjem (prim. *prav tam*).

^[18] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 386.

^[19] Prim. *prav tam*. Kot sam pričuje, je Florencio Sánchez Bella »izkoristil apostolska ali počitniška potovanja« zato, da je osebno obiskoval arhive aragonske kraljeve družine, valencijskega kraljestva in splošni arhiv na Dunaju (*Sum.* 7489).

^[20] Prvo mnenje je podal Gregorio Arranz, izvedenec na pravosodnem ministrstvu (prim. *prav tam*); dokumente, ki so bili leta 1968 priloženi prošnji za rehabilitacijo, pa

je sestavil Adolfo Castillo Genzor, tajnik »Kraljeve akademije sv. Alojzija za plemenite in lepe umetnosti« v Zaragozi, strokovnjak za rodoslovje in zgodovino Aragonskega kraljestva.

[21] Prim. Pedro Casciaro Ramírez, *Sum.* 6321.

[22] Prim. Kraljevi odlok, 8. 7. 1922, in Kraljevi ukaz, 21. 10. 1922.

[23] Izmed cerkvenih imenovanj in naslovov naj omenimo naslednje: častni član Papeške rimske teološke akademije (19. 12. 1956, prim. RHF, D-15099), svetovalec Kongregacije za semenišča in univerze (23. 7. 1957, prim. RHF, D-15101), veliki kancler Univerze v Navari (odlok Kongregacije za semenišča in univerze, 15. 10. 1960, prim. RHF, D-15102), svetovalec Papeške komisije za avtentično razlago Zakonika cerkvenega prava (21. 3. 1961, prim. RHF, D-15103).

Med civilna priznanja in odlikovanja sodijo doslej še neomenjeni *veliki španski križi*. Če mu je v zvezi s temi častnimi križi kdo čestital, mu je ponavadi odvrnil: ***Pred Bogom ti zagotavljam, da me to prav nič ne gane, da me pušča povsem hladnega. Edini Križ, ki mi kaj pomeni, ki ga ljubim in ki ga želim uglajeno nositi vsak dan, je Križ mojega Gospoda Jezusa Kristusa*** (Javier Echevarría, *Sum.* 2765). Ko mu je bil podeljen *veliki križ sv. Rajmonda Penjafortskega* (23. 1. 1954), je napisal zahvalno pismo državnemu voditelju (Pismo Franciscu Francu Bahamondeju, EF-540126-1), v katerem je izpostavil, da je Opus Dei prišel na svet v Madridu, vendar je njegova razsežnost svetovna. V zvezi z *velikim križem Karla III.* (ki mu je bil podeljen z odlokom dne 18. 7. 1960) je iz Londona pisal nekomu v odgovor na čestitke: ***Pomagajte se mi zahvaljevati Bogu, našemu***

Gospodu, za Križ, ki ga je On položil na moja ramena že pred dvaintridesetimi leti; in molite zame, da bi ga vedno nosil uglajeno in z veseljem (Pismo Sergiu Fernándezu Larráinu, EF-600805-3). Štiri leta pozneje je prejel ***veliki križ civilnega reda dobrodelnosti*** (26. 11. 1964) z belim trakom kot priznanje njegovih zaslug in delovanja na področju družbene dobrodelnosti, kot je uradno dejal upravni minister.

Vedno si mislim, da sem že star, je ustanovitelj dejal ministru v zahvalnem pismu za čestitke, in da je Gospod hotel, da ne bi bil nikdar brez njegovega svetega Križa. Zdaj pa se moram zahvaliti za križ, ki so mi ga naložili, ne da bi imel kakršnokoli osebno zaslugo. Hvala za ta veliki križ dobrodelnosti, ki si ga zaslužijo moji otroci – jaz ne, ponavljam – zaradi nenehnega in velikodušnega dela, ki ga vršijo

med najnižjimi sloji naše preljube Španije. Prosim vas, da mojo spoštljivo zahvalo predate tudi njegovi ekscelenci, državnemu voditelju (Pismo iz Pamplone Camilu Alonsu Vegi, EF-641128-1).

Prim. tudi Florencio Sánchez Bella, *Sum.* 7490 in 7491.

[24] — Javier Echevarría, *Sum.* 2286.

[25] — Javier Echevarría, *Sum.* 2764; Álvaro del Portillo, *Sum.* 385.

[26] — Florencio Sánchez Bella, *Sum.* 7491.

[27] — Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 387–388; Javier Echevarría, *Sum.* 2045; Florencio Sánchez Bella, *Sum.* 7489.

[28] — Prim. *prav tam*. Kot je ustanovitelj pravil svojim otrokom: ***Marsikdaj je težje uveljavljati pravico kot pa***

izpolniti dolžnost (Fernando Valenciano Polack, *Sum.* 7081).

[29] Ko se je nekoč srečal z majhno skupino španskih škofov, jim je pojasnil razloge, zaradi katerih je zaprosil za rehabilitacijo naziva markiz: ***Tega nisem storil zase; sam tega ne potrebujem niti ga ne bom nikoli uporabil [...]. To sem storil izključno zaradi pravice, ki pripada moji družini in ki bi po moji malomarnosti lahko bila izgubljena. Tako zahteva krepost vdanosti, zaradi katere imam obveznost do svojega brata in do svojih nečakov, kajti to prošnjo lahko vložim samo jaz kot glava družine in nihče ne more tega storiti namesto mene*** (navaja Enrique Delgado Gómez, v: *Testimonios ...*, op. cit., str. 139.)

[30] Stroške prošnje in postopka je »velikodušno kril g. José

Badrinas« (prim. Florencio Sánchez Bella, *Sum.* 7489).

[31] Pismo Florenciu Sánchezu Belli, EF-680125-2.

[32] Vloga Jožefmarija Escrivája de Balaguerja y Albása, s katero je zaprosil, da se mu prizna naziv peraltski markiz, je datirana z 11. januarjem 1968 (*Gradivo za rehabilitacijo naziva peraltski markiz*, RHF, D-15105). Priloženo dokumentacijo je pripravil že omenjeni strokovnjak Adolfo Castillo Genzor.

[33] Odlok o priznanju naziva z dne 24. 7. 1968 in Odločba o rehabilitaciji naziva z dne 5. 11. 1968, RHF, D-15105.

[34] Prim. Rolf Thomas, *Sum.* 7676.

[35] Prenos plemiškega naziva v korist Santiaga Escrivája de Balaguerja y Albása je bil opravljen z uradnim

dokumentom pri notarju; prim. RHF, D-15105. Sprejetje naziva je bilo prav tako overjeno pri notarju dne 22. 6. 1972; prim. *prav tam*.

^[36] Pismo Juanu Carlosu de Borbónu y Borbónu, EF-690916-1.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/5-peraltski-markiz/](https://opusdei.org/sl-si/article/5-peraltski-markiz/) (30. Mar.
2026)